

Belgische Kamer van Volksvertegenwoordigers

GEWONE ZITTING 1989-1990

1 JUNI 1990

WETSVOORSTEL

**betreffende de harmonisatie
van de wijze waarop besmettelijke
en sporadische dierenziekten
in landbouwbedrijven
worden bestreden**

VERSLAG

NAMENS DE COMMISSIE VOOR DE
LANDBOUW EN
DE MIDDENSTAND (1)

UITGEBRACHT
DOOR DE HEER HAZETTE

DAMES EN HEREN,

Uw Commissie heeft dit wetsvoorstel besproken op
haar vergadering van 15 mei 1990.

(1) Samenstelling van de Commissie :

Voorzitter : de heer Baldewijns.

A. — Vaste leden :

C.V.P. HH. Beerden, Cauwen-
berghs, Mevr. Kestelijn-Sie-
rens, Nelis-Van Liedekerke,
H. Van Looy.
P.S. HH. Gilles, Happart, Har-
megnies (Y.), Janssens,
Santkin.
S.P. HH. Baldewijns, Peuskens,
Van Steenkiste.
P.V.V. HH. Decoster, Denys, Ver-
berckmoes.
P.R.L. HH. Cornet d'Elzies, Ha-
zette.
P.S.C. HH. Antoine, Lebrun.
V.U. HH. Pillaert, Vanhoren-
beek.
Ecolo/ H. Van Durme.
Agalev

B. — Plaatsvervangers :

H. Desutter, Mevr. Merckx-Van
Goey, HH. Moors, Olivier (M.), Ste-
verlyncx, Van Parys.
Mevr. Burgeon (C.), HH. Charlier
(G.), De Raet, Leroy, Mayeur, Van-
crombruggen.
HH. Gesquière, Laridon, Peeters,
Verheyden.
HH. Berben, Bril, Deswaene,
Mahieu.
HH. Ducarme, Henrotin, Munde-
leer.
HH. Beaufays, Gehlen, Laurent.
Mevr. Brepoels, Maes, H. Van
Vaerenbergh.
HH. Cuyvers, Daras.

Zie :

- 946 - 89 / 90 :

- N° 1 : Wetsvoorstel van de heer Happart.
- N° 2 : Amendement.

Chambre des Représentants de Belgique

SESSION ORDINAIRE 1989-1990

1er JUIN 1990

PROPOSITION DE LOI

**relative à l'harmonisation des modes
de lutte contre les maladies
contagieuses et épidémiques
des animaux dans les
exploitations agricoles**

RAPPORT

FAIT AU NOM DE LA COMMISSION DE
L'AGRICULTURE ET DES
CLASSES MOYENNES (1)

PAR
M. HAZETTE

MESDAMES, MESSIEURS,

Votre Commission a examiné cette proposition de
loi au cours de sa réunion du 15 mai 1990.

(1) Composition de la Commission :

Président : M. Baldewijns.

A. — Titulaires :

C.V.P. MM. Beerden, Cauwen-
berghs, Mmes Kestelijn-
Sierens, Nelis-Van Liede-
kerke, M. Van Looy.
P.S. MM. Gilles, Happart, Har-
megnies (Y.), Janssens,
Santkin.
S.P. MM. Baldewijns, Peuskens,
Van Steenkiste.
P.V.V. MM. Decoster, Denys, Ver-
berckmoes.
P.R.L. MM. Cornet d'Elzies, Ha-
zette.
P.S.C. MM. Antoine, Lebrun.
V.U. MM. Pillaert, Vanhoren-
beek.
Ecolo/ M. Van Durme.
Agalev

B. — Suppléants :

M. Desutter, Mme Merckx-Van
Goey, MM. Moors, Olivier (M.),
Steverlyncx, Van Parys.
Mme Burgeon (C.), MM. Charlier
(G.), De Raet, Leroy, Mayeur, Van-
crombruggen.
MM. Gesquière, Laridon, Peeters,
Verheyden.
MM. Berben, Bril, Deswaene,
Mahieu.
MM. Ducarme, Henrotin, Munde-
leer.
MM. Beaufays, Gehlen, Laurent.
Mmes Brepoels, Maes, M. Van
Vaerenbergh.
MM. Cuyvers, Daras.

Voir :

- 946 - 89 / 90 :

- N° 1 : Proposition de loi de M. Happart.
- N° 2 : Amendement.

I. — **BESPREKING**

De indiener van het wetsvoorstel wijst erop dat de brucellose voor de veestapel in het zuiden van het land een echte plaag is en bovendien besmettelijk kan zijn voor de mens.

Hij betreurt dat men na twintig jaar strijd tegen die ziekte nog altijd geen afdoend middel gevonden heeft om ze uit te roeien. In dat verband eist hij van de Regering dezelfde efficiëntie en dezelfde inspanning op het vlak van de aangewende middelen en de geïnvesteerde bedragen als die welke zij geleverd heeft voor de bestrijding van de varkenspest.

Hij vergelijkt de Belgische toestand inzake brucellose met die van de buurlanden Duitsland, Nederland en Luxemburg. Wat België betreft, heeft hij geen goed woord voor het feit dat de Staat te lang talmt om beslissingen te nemen en te ageren als ergens een brucellosehaard geconstateerd wordt.

Dat getalm doet vaak het risico ontstaan dat de runderen in de buurt ook besmet raken. Voorts moet hij toegeven dat sommige landbouwers niet bijster enthousiast zijn om de door de huidige wetten opgelegde uitroeingsmaatregelen te nemen; de door de Staat uitgekeerde schadevergoeding beantwoordt immers nog altijd op verre na niet aan de intrinsieke waarde van het afgeslachte dier voor de landbouwer.

Het bedrag van de door de Staat betaalde vergoeding moet volgens hem gelijk zijn aan dat van de verkoopwaarde van het dier, zoals dat trouwens in de genoemde buurlanden het geval is. Wanneer in die landen een brucellosehaard ontstaat, wordt het besmette vee onmiddellijk in beslag genomen en als de tegenexpertise positief blijkt, worden de dieren zo spoedig mogelijk afgeslacht. De landbouwer krijgt dan een schadeloosstelling die wel degelijk met de reële waarde van het verlies overeenstemt. Die derde landen beklagen er zich trouwens geregeld over dat het in België zolang duurt eer er maatregelen worden getroffen om de ziekte uit te roeien.

In zijn antwoord merkt de Staatssecretaris voor Europese Zaken en Landbouw allereerst op dat het woord « episodisch » dat gebruikt wordt om de ziekte aan te duiden en in het opschrift vertaald wordt door « sporadisch » onjuist is en dient te worden vervangen door het woord « épizootique » (epizoötische veeziekte of epizootie).

De Minister geeft toe dat het opzet van het besproken wetsvoorstel overeenstemt met dat van de dierengezondheidswet van 24 maart 1987, maar hij beklemtoont dat het een groot aantal vergissingen en onnauwkeurigheden bevat. De voorwaarden waaronder de landbouwers voor het afslachten van zieke dieren vergoed worden, zijn reeds omschreven in de wet van 24 maart 1987 en verdienen de voorkeur boven die welke in het onderhavige voorstel geformuleerd worden.

In het opschrift van zijn voorstel beweert de indiener naar middelen te zoeken om alle epidemische veeziekten te bestrijden ofschoon hij zich in feite

I. — **DISCUSSION GENERALE**

L'auteur de la proposition de loi fait remarquer que la brucellose constitue un véritable fléau pour les cheptels du sud du pays et présente dans certains cas des risques de contagion pour l'homme.

Il déplore qu'après 20 ans de lutte contre cette maladie, on n'aie pas encore trouvé de moyen efficace pour éradiquer. A cet égard, il réclame de la part du Gouvernement la même efficacité et le même effort au niveau des moyens engagés et des sommes investies que celui fourni pour combattre la peste porcine.

Il compare la situation belge de la brucellose avec celle des pays limitrophes comme l'Allemagne, la Hollande et le Luxembourg. Concernant la Belgique, il critique tout d'abord la lenteur des décisions et des interventions de l'Etat, quand un foyer de brucellose se déclare.

Cette lenteur engendre souvent un risque potentiel de contamination des cheptels voisins. Il admet également que certains agriculteurs ne se plient pas volontiers aux mesures d'éradication de la maladie, prévues par la législation actuelle, car l'indemnisation accordée par l'Etat reste très inférieure à la valeur intrinsèque de la perte de l'animal pour l'agriculteur.

Il demande que le montant d'indemnisation versé par l'Etat soit égal à la valeur vénale de l'animal. Ce type d'indemnisation est d'ailleurs appliqué dans les pays limitrophes précités. Quand un foyer de brucellose se déclare dans ces pays, le cheptel contaminé est immédiatement saisi et si la contre-expertise se révèle positive, ce dernier est abattu dans les plus brefs délais. L'agriculteur touche alors une indemnisation correspondant effectivement à la valeur réelle de la perte. Ces pays se plaignent d'ailleurs régulièrement de la lenteur de l'application des mesures d'éradication en Belgique.

Le Secrétaire d'Etat aux Affaires européennes et à l'Agriculture fait observer, en préambule à sa réponse, que l'appellation de maladie « episodique », traduit par « sporadisch » dans l'intitulé de la proposition de loi est incorrect et qu'il convient de le remplacer par « épizootique ».

Il reconnaît que la philosophie développée dans cette proposition de loi rencontre celle de la loi relative à la santé des animaux du 24 mars 1987, mais il souligne que la proposition contient de nombreuses erreurs et imprécisions. Les conditions d'indemnisation des fermiers pour l'abattage des bêtes malades sont déjà clairement formulées dans la loi du 24 mars 1987 et doivent primer sur celles de la proposition de loi.

L'auteur prétend, dans l'intitulé de sa proposition, chercher les moyens de lutter contre l'ensemble des maladies épizootiques, alors qu'il ne se préoccupe, en

alleen om de brucellose bekommert. De wet van 1987 voorziet daarentegen in maatregelen om al die ziekten uit te roeien.

Voorts wijst de Minister erop dat men de bestrijding van de varkenspest niet kan vergelijken met die van de brucellose. De varkenspest is immers een echte epidemie, terwijl de brucellose daarentegen van endemische aard blijft. Brucellose is een bacteriële ziekte die gemakkelijker onder controle te houden is dan de klassieke varkenspest, die een virusziekte is. De afgeماakte varkens moeten om veterinaire redenen volledig vernietigd worden en het bekomen produkt (meel) moet steriel zijn. Het van door runderbrucellose aangetaste dieren is daarentegen geschikt voor menselijke consumptie zodat de veehouder de slachtwarde van de door brucellose aangetaste dieren ontvangt. Anderzijds varieert de schadeloosstelling van ziekte tot ziekte en geniet de varkenspest alleszins geen voorkeursbehandeling.

In verband met de wetstechnische benadering van de tekst van het wetsvoorstel maakt de Minister de volgende opmerkingen :

Artikel 1 is een loutere intentieverklaring die trouwens in de wet van 1987 voorkomt en er veel uitvoeriger beschreven wordt.

De inhoud van artikel 2 is terug te vinden in de wet van 1987, maar het recht van de landbouwer om beroep in te stellen is zijns inziens onaanvaardbaar.

Artikel 3 voorziet in een preventieve of curatieve behandeling van de zieke dieren. Dat soort behandeling is echter streng verboden door de Europese wetgeving. Bovendien is de Minister gekant tegen een schadeloosstelling op basis van de verkoopwaarde ingeval de Staat eigenaar wordt van het geslachte dier of indien dat dier naar een vetmestcentrum overgebracht wordt.

Artikel 7 stelt een zogenaamde « uitkering wegens inkomensderving » voor ten behoeve van de landbouwer die zijn vee verliest. De Minister wijst erop dat dit met de huidige budgettaire middelen uitgesloten is.

Artikel 8 stelt de oprichting van een gemeentelijke landbouwcommissie voor om de prijs van de dieren vast te stellen. Ofschoon de Minister dat een interessant idee vindt, meent hij toch dat die Commissie op gemeentelijk vlak volledig autonoom moet kunnen optreden.

De indiener van het voorstel dringt erop aan dat de Minister evenveel subsidies zou toekennen voor de uitroeijing van de brucellose in Wallonië als voor de bestrijding van de varkenspest in Vlaanderen. Zijns inziens is de dierengezondheidswet slechts een etappe maar het mag daarbij niet blijven; zijn wetsvoorstel moet daartoe bijdragen. Hij meent dat de Minister de eisen en de groeiende ontevredenheid van de Waalse landbouwers niet mag onderschatten. Hij verklaart zich bereid zijn wetsvoorstel in te trekken indien de Minister aan zijn desiderata tegemoet komt.

fait, que de la brucellose. La loi de 1987, prévoit, quant à elle, des mesures d'éradication pour l'ensemble de ces maladies.

Le Secrétaire d'Etat fait également observer qu'il ne convient pas de comparer la lutte contre la peste porcine avec celle contre la brucellose. La peste porcine constitue en effet une véritable épidémie, alors que la brucellose reste endémique. La brucellose est une maladie bactérienne qui peut beaucoup plus facilement être contrôlée que la peste porcine qui est une maladie virale. Les porcs mis à mort doivent être détruits complètement et le produit qui en résulte (farine) doit être stérilisé. La viande provenant de bêtes touchées par la brucellose est par contre propre à la consommation humaine si bien que l'éleveur reçoit la valeur boucherie des animaux atteints de brucellose. D'autre part, le type d'indemnisation varie selon la maladie et ne joue sûrement pas en faveur de la peste porcine.

Concernant l'approche législative du texte de la proposition de loi, le Secrétaire d'Etat fait les remarques suivantes :

L'article 1er constitue une simple déclaration d'intention qui est d'ailleurs reprise et beaucoup mieux détaillée dans la loi de 1987.

Le contenu de l'article 2 est repris dans la loi de 1987, mais le droit de recours de l'exploitant est, selon lui, à proscrire.

L'article 3 prévoit un traitement préventif ou curatif pour les bêtes malades. Ce type de traitement est strictement défendu par la législation européenne. En outre, le Secrétaire d'Etat s'oppose à l'indemnisation sur base de la valeur vénale au cas où l'Etat deviendrait propriétaire de l'animal abattu ou transféré vers un centre d'engraissement.

L'article 7 propose une indemnité dite de « chômage » pour l'exploitant confronté au problème de la perte de son cheptel. Le Secrétaire d'Etat fait observer qu'elle sera impossible à assumer avec les moyens budgétaires actuels.

L'article 8 propose la création d'une commission agricole communale afin de déterminer le prix des animaux. Le Secrétaire d'Etat trouve l'idée intéressante, mais estime que cette commission doit rester totalement indépendante au niveau communal.

L'auteur de la proposition insiste pour que le Secrétaire d'Etat débloque autant de subsidies pour éradiquer la brucellose en Wallonie que ceux octroyés pour lutter contre la peste porcine en Flandre. Il considère la loi de 1987 relative à la santé des animaux comme n'étant qu'une étape qu'il se propose de dépasser grâce à cette proposition de loi. Il estime que le Secrétaire d'Etat ne doit pas sousestimer les revendications des agriculteurs wallons qui manifestent un mécontentement grandissant. Il se déclare prêt à retirer sa proposition de loi si le Secrétaire d'Etat rencontre ces préoccupations.

De Minister herhaalt dat de wet van 1987 een toereikend wettelijk instrument is om de strijd tegen de epidemische veeziekten aan te binden.

Hij is de mening toegedaan dat men de landbouwers meer verantwoordelijkheidszin moet bijbrengen in plaats van steeds meer uit te geven en meer middelen ter beschikking te stellen om die ziekten uit te roeien.

De Minister heeft begrip voor de wensen van de indiener van het voorstel ofschoon hij meent dat deze niet genoeg rekening houdt met de budgettaire gevolgen ervan. Tot besluit verklaart hij dat het wetsvoorstel uit een wetstechnisch oogpunt zeer onvolledig en bovendien overbodig is aangezien het vraagstuk van de brucellose geheel geregeld is bij de wet van 1987 die overigens volkomen strookt met de desbetreffende Europese wetgeving.

In verband met de financiële bepalingen legt hij de nadruk op de last die voortvloeit uit de forse stijging van de Belgische bijdrage in de prefinanciering van de door de EEG toegekende landbouwbegrotingen; deze last moet op termijn hoe dan ook worden weggewerkt; voorts beklemtoint hij dat de Europese wetgeving op het gebied van schadeloosstelling moet worden nageleefd. Die wetgeving komt bij de varkenskwekers trouwens harder aan dan bij de rundveehouders.

Een lid wijst erop dat de houding van de Minister de kloof tussen de twee Gewesten nog zou kunnen verbreden en nieuwe troeven zal toespelen aan degenen die voorstander zijn van de regionalisering van de landbouw. Daarenboven stelt hij dat de Minister ongelijk gehad heeft te weigeren extra leningen toe te staan om de prefinanciering te realiseren.

De weigering om de rundveefokkers volgens de verkoopwaarde van het zieke dier te vergoeden is een vergissing en brengt bij de Waalse kwekers ontevredenheid teweeg.

Een ander lid merkt op dat de financiële verliezen ten gevolge van de varkenspest veel aanzienlijker zijn dan die waartoe de brucellose aanleiding geeft aangezien het zieke varkensbestand sterk in waarde gedaald is.

De heer Cuyvers stelt een amendement n° 1 voor op artikel 7 om het woord « computerafdruk » te vervangen door de woorden « een document ».

II. — STEMMINGEN

De artikelen en het wetsvoorstel worden verworpen met 8 tegen 4 stemmen en 1 onthouding.

De Rapporteur,

P. HAZETTE

De Voorzitter,

E. BALDEWIJNS

Le Secrétaire d'Etat affirme que la loi de 1987 constitue un instrument légal suffisant pour pouvoir lutter contre les maladies épidémiques.

Il estime qu'il faut responsabiliser les agriculteurs plutôt qu'augmenter les dépenses et développer les moyens pour éradiquer ces maladies.

Le Secrétaire d'Etat comprend les aspirations de l'auteur mais estime qu'il ne tient pas assez compte des conséquences budgétaires de sa proposition de loi. Il conclut en affirmant que la proposition de loi est très incomplète du point de vue du contenu légistique et qu'elle se révèle superflue, car le problème de la brucellose est entièrement réglé par la loi de 1987 qui, au demeurant, est parfaitement conforme à la législation européenne en la matière.

Concernant les dispositions financières, il souligne la charge que représente l'augmentation du niveau du préfinancement belge des budgets agricoles octroyés par la CEE qui doit absolument être résorbé à terme et insiste sur le fait qu'il doit respecter la législation européenne en matière d'attributions d'indemnités. Cette législation pénalise d'ailleurs plus les éleveurs de porcs que les producteurs de bovins.

Un membre souligne que l'attitude du Secrétaire d'Etat risque d'élargir le fossé entre les deux Régions et donnera des arguments nouveaux à ceux qui prônent la régionalisation de l'agriculture. En outre, il affirme que le Secrétaire d'Etat a eu tort de refuser de contracter des emprunts supplémentaires pour matérialiser le préfinancement.

Le refus d'indemniser les producteurs de bovins sur la valeur vénale de la bête malade constitue une erreur et engendre le mécontentement des éleveurs wallons.

Un autre membre fait observer que les pertes financières sont beaucoup plus importantes dans le cas de la peste porcine que dans le cas de la brucellose, car le cheptel porcin malade est fortement dévalorisé.

M. Cuyvers introduit l'amendement n° 1 à l'article 7 visant à remplacer les mots « du listing » par les mots « d'un document ».

II. — VOTES

Les articles et la proposition de loi sont rejetés par 8 voix contre 4 et 1 abstention.

Le Rapporteur,

P. HAZETTE

Le Président,

E. BALDEWIJNS